

וַיָּבֹא נֵחַ וְבָנָיו וְאֲשֶׁתוֹ וְנִשְׁיָה בְּנֵיו אַתָּה. רַبִּי חִיא
פָּתָח וְאָמַר (ירמיה כט) אָם יִסְתַּר אִישׁ בְּמִسְתְּרִים
וְאַנְיַ לֹא אָרְאָנוּ נָאָם יְיָ. בָּמָה אָנוּ בְּנֵי נֵשָׂא אָטִימִי
לְבָא וְסִתְימִי עַיְינֵינוּ דְּלֹא מִשְׁגִּיחֵין וְלֹא יִדְעֵין בַּיקְרָא
רַמְאַרְיָהוּן דְּכַתְּבֵב בֵּיהַ הַלּוֹא אֶת הַשָּׁמִים וְאֶת הָאָרֶץ
אַנְיַ מְלָא. הַיְד בְּעֵזֶן בְּנֵי נֵשָׂא לְאַסְתָּרָא מִחוּבֵיָהוּ
וְאָמְרִי מַיְ רֹאָנוּ וְמַיְ יָזְעָנוּ. וּכְתִיב, (ישעה כט) וְהִיא
בְּמַחְשָׁךְ מַעֲשֵׂיהֶם. לֹאָנוּ יַתְּפִרְמִין מִקְפֵּיהָ.

לְמַלְכָא דְּבָנָה פָּלְטָרִין וְעַבְדֵת תְּחֽוֹת אַרְעָא טְמִירִין
פְּצִירִין. לְיוֹמִין מְרָדוּ בְּנֵי פָלְטָרִין
בְּמַלְכָא אַסְחָר (אצער) עַלְיָהוּ מַלְכָא בְּגִיסּוֹי. מָה
עַבְדוּ עַלְלוּ וְטְמִירָוּ גַּרְמִיָּהוּ תְּחֽוֹת נַזְקָבִי בְּסִירִין.
אָמַר מַלְכָא אָנָא עַבְדִית לֹזֶן וּמִקְמָאי אַתָּהוּ בְּעָן
לְאַתְּפִרְמָא, הַדָּא דְּכַתְּבֵב אָם יִסְתַּר אִישׁ

לשון הקידוש

בְּמַחְשָׁךְ מַעֲשֵׂיהֶם. לֹאָנוּ יַחֲבָאוּ מִפְנִינוּ?.
לְמַלְךָ שְׁבָנָה פָלְטָרִין וְעַשָּׁה תְּחֽוֹת הָאָרֶץ
מִחְלּוֹת נִסְתְּרוֹת. לִימִים מְרָדוּ בְּנֵי
הָאַרְמָנוּן בְּמַלְךָ. הַקְּרִיף (צעער) עַלְיָהָם הַמַּלְךָ
בְּגִיסּוֹת. מָה עֲשָׂו? נַכְנָסוּ וְחַבְבִּיאוּ עַצְמָם
תְּחֽוֹת נַזְקָבִי הַמְּחֻלוֹת. אָמַר הַמְּלָךָ, אַנְיַ
עֲשִׂיתִי אֶתְכֶם, וּמַלְפִנִּי אֶתְכֶם רֹוץִים
לְהַתְּחַבְּאָה? זֶה שְׁבָתוֹב אָם יִסְתַּר אִישׁ
בְּמִסְתְּרִים וְאַנְיַ לֹא אָרְאָנוּ נָאָם הַי? אַנְיַ

וַיָּבֹא נֵחַ וְבָנָיו וְאֲשֶׁתוֹ וְנִשְׁיָה בְּנֵיו אַתָּה.
רַבִּי חִיא פָּתָח וְאָמַר, (ירמיה כט) אָם יִסְתַּר
אִישׁ בְּמִסְתְּרִים וְאַנְיַ לֹא אָרְאָנוּ נָאָם הַי.
בָּמָה הַס בְּנֵי אָדָם אָטוּמִי לְבָב וְסִתְומִי
עִינִים שְׁלָא מִשְׁגִּיחִים וְלֹא יָזְעִים בְּכֻבּוֹד
רַבּוֹנִים, שְׁבָתוֹבּוּ בּוּ הַלּוֹא אֶת הַשָּׁמִים
וְאֶת הָאָרֶץ אַנְיַ מְלָא. אַיְדִים בְּנֵי
אָדָם לְהַסְתַּתְרֵר מִחְטָאֵיכֶם וְאוֹמְרִים מַיְ
רֹאָנוּ וְמַיְ יָזְעָנוּ, וּכְתִיב (ישעה כט) וְהִיא

במסתירים ונני לא אָרֶפְיָ נָאֵם יִי. אָנָא הוּא רַעֲבִית נָקְבִּי פְּסִירִין וַעֲבִידִית חַשׁוֹבָא וַגְּהֹרָא וַאֲתָזָן אִיךְ יְכַלֵּין לְאַתְטְמָרָא קְמָאי.

תָא חַזִי, כַד בָּר נְשׁ חַטִי קְמִי מְאִרִיה וַאֲמִשִּׁיךְ גַּרְמִיה לְאַתְכְּסִיא. קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא עַבִּיד בֵּיה דִינָא בְּאַתְגָּלִיא. וּכַד בָּר נְשׁ אַדְבִּי גַּרְמִיה קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעֵי לְאַסְתָּרָא לִיה דָלָא יַתְחַזֵּי בַּיּוֹם אַפְיִי. שׂוֹנְדָאי אַבְעִי לִיה לְאִינְשׁ (דף סח ע"ב) דָלָא יַתְחַזֵּי קְמִי מְחַבָּלָא בַד שְׁרִיא עַל עַלְמָא דָלָא יִסְתַּבֵּל בֵּיה. דָהָא כָל אָנוּ דִיתְחַזֵּן קְמִיה אִית לִיה רְשָׁוֹ לְחַבָּלָא.

וְהִיְינוּ דָקָא מֵרַבִּי שְׁמַעוֹן כָל בָּר נְשׁ דְעִינִיה בִּישָׁא, עַיְנָא דְמְחַבָּלָא שְׁרִיא עַלוּוּ. וְאִיהוּ מְחַבָּלָא דַעֲלַמָּא אַקְרִי. וְלַבְעִי לִיה לְאִינְשׁ לְאַסְתָּרָא מְגִיה וְלֹא לְאַתְקָרְבָּא בְּהַדִּיחָה דָלָא יַתְזַק (קְמִיה). וְאַסְיר

לשון הקודש

הוא שְׁעִשִּׁיתִי מְחֻלֹת וְעִשִּׁיתִי חַשְׁךְ וְאוֹר, ואַתָם אִיךְ תּוּכְלִי לְהַתְחַבֵּא מִלְפָנֵיכִי!
בָא רָאָה, בְּשָׂאָדָם חֹטֵא לִפְנֵי רְבּוֹנוֹ וּמְמִשִּׁיךְ עַצְמוֹ לְהַסְתָּרָה, הַקְדוֹשָׁ בָּרוּךְ הוּא מְתַהֵר עַצְמוֹ, הַקְדוֹשָׁ בָּרוּךְ הוּא רָוֶץ לְהַסְתִּירָה שָׁלָא יְנַזֵּק וְלֹפְנִיוֹן, וְאָסֹור לְקַרְבָּ אַלְיוֹן לְהַשְׁמָר מִמְּנוֹ וְלֹא לְהַתְקִרְבָּ אַלְיוֹן לְהַשְׁמָר שָׁלָא יְנַזֵּק וְלֹפְנִיוֹן, וְאָסֹור לְקַרְבָּ אַלְיוֹן שָׁאָרִיךְ לוֹ לְאָדָם שָׁלָא לְהַרְאֹת לִפְנֵי

למִקְרָב בַּהֲדִיה בְּאַתְגָּלִיא. וּמִשּׁוּם הַכִּי מַאיִשׁ רֵע עַזִּין בְּעֵי לְאַסְתָּמֶרֶא מַגִּיה. מַקְפֵּי מְלָאֵךְ הַמֹּות עַל אַחַת בְּמַה וּבְמַה.

(על דא) מה כתיב בבלעם (במדבר כד) ונאמן הגבר שמת העין. העינא ביישא הוה ליה זכל אחר רהזה מסתбел ביה הוה אמשיך עלייה רוח מחהבלא. ובגין כה הוה בעי לאסתבלא בהו בישראל בגין דישפי בכל אחר רהיניה הוה מסתбел. מה כתיב ויישא בלעם את עיניו דזקיף עינא חד ומײַיך עינא חד בגין לאסתבלא בהו בישראל בעינא ביישא.

תא חזי, מה כתיב וירא את ישראל שוכן לשבותיו. וחמא דשביגתא חפיא עלייהו ורביעיא עלייהו מתקנא בתריסר שבטים תחותה ולא יכיל לא שלטאה עלייהו עיניה. אמר איך אי יכול להזון דהא רוח

לשון הקידוש

כתבוב? ויישא בלעם את עיניו. שזקף עין אחת והנמק עין אחת ברדי להסתбел על ישראל בעין רעה.

בא ראה מה כתוב, וירא את ישראל שכון לשבותיו. וראה שהשבינה מכפה עליהם ורובצת עליהם מתקנת בשנים עשר שבטים תחתיה, ואין יכולות עיניו לשולט עליהם. אמר, איך אפשר להם, שהרי רוח קדושה עליונה רובצת עליהם בכל מקום שעיניו הם מסתבלות. מה

בהרגלוות. ומשום כה אריך להשמר מאיש רע עין, ומלאני מלאך המות על אחת במה ובכח.

(על זה) מה כתוב בבלעם? (במדבר כד) ונאמן הגבר שמת העין. שעין רעה היתה לו, ובכל מקום שהיה מסתбел בו, היה ממשיך עליו את רוח המשחית. ולבן רצה להסתбел בישראל, ברדי להשמיד בכל מקום שעיניו היו מסתבלות. מה

קדישא עלאה רבייעא עלייהו וחתפת לוז בגדפהה.
הדא הויא דכתיב ברע שבב בארי ובלביא. מי יקימנו. מי יקימנו מעלייהו בגין דיתגלוין ושלטה עינא עלייהו.

ועל דא קדשא בריך הויא בעא להփיא לנזה לאסתרא מעינא דלא יכול רוח מסאבא לשלהטא עלייה בגין דלא יתחל ושה אתמר. זיבא נזה בפה דאתמר לאסתרא מעינא. מפני מי המביל (כחא) דמיון דחקו ליה. אמר רבי יוסף חמא מלמד הפטות דהוה אתי (ר"א לעז לנבה) ובגין כד עאל לתיבותא. ואספمر בה טריסר ירחוי (שחא). ואמאי טריסר ירחין. פלייגי בה רבי יצחק ורבי יהודה. חד אמר טריסר ירחין כד איזה דינא דתיביא. וחד אמר לאשלה מא צדיק (נ"א אריך) דרגין טריסר ושאר בריגין דאתמי לאפקא מן תיבה.

לשון הקודש

ומכפה אוטם בכנפיה? וזה שכתבוב ברע שנתבאר להסתתר מהעין. מפני מי המבול, ושרתו הפטום דחקו אותו. אמר רבי יוסף ראה מלאך הפטות שהיה בא אליו ולכון נכון לתבה ונשמר בה שנים עשר חדשים ושל השנה). וולמה שנים עשר חדשים? נחלקו בה רבי יצחק ורבי יהודה. האחד אמר שנים עשר חדש ישחת, והרי נתבאר. ואחד אמר

את נת, להסתתר מהעין, שלא תוכל רוח הטמאה לשלט עליו ברוי שלא ישבת, והרי נתבאר. זיבא נת, במו

ועל זה רצה הקדוש ברוך הוא לבנות את נת, להסתתר מהעין, שלא תוכל רוח הטמאה לשלט עליו ברוי שלא ישבת, והרי נתבאר. ואחד אמר

רַבִי יְהוֹדָה אמר שְׁתָא יְרֵחִי אֲנוֹ בְמֵיא וַיְשִׁיחָה יְרֵחִי בְאַשָּׁא. וְהָא הֲכָא מֵיא הַוּ אַמְּאי תְּרִיסֶר יְרֵחִי. אמר (לייה) רַבִי יוֹסֵי בְתִרְיִ דִינֵין דְגִיהָנָם אֲתָדָנוּ בְמֵיא וְאַשָּׁא. בְמֵיא דְמַיְינָן דְנַחַתָו עַלְיָהו מְלֻעִילָא הַוּ צְנִינֵין בְתִלְגָא. בְאַשָּׁא דְמַיְינָן דְגַפְקִי מְתָתָא הַוּ רְתִיחָן כְאַשָּׁא. וְעַל דָא בְדִינָא דְגִיהָנָם אֲתָדָנוּ בְאַשָּׁא וּמֵיא (ובגין פך תריסר יְרֵחִי הַוּ רְאָמֵר רַבִי אַלְעָזָר דִינָא דְתִיבִיא בְגִיהָנָם תְּרִיסֶר יְרֵחִי הַוּ וְהָא אַיְקוֹמָה). וְעַל דָא כָל אֲנוֹן חִיבֵי עַלְמָא אֲתָדָנוּ בְתִרְיִין דִינֵין אַלְיוֹן בְמֵיא וְאַשָּׁא) עד דְאַשְׁתָצִיאוּ מְעַלְמָא. וְנַח הַוּ מְסַתְּתָר בְתִיבָותָא וְאַתְבֵסִי מְעַינָא וּמְחַבָּלָא לֹא קָרֵיב לְגַבִיה, וְתִיבָותָא אֲיַהֵי הַוּ שְׂטִיא עַל אֲנֵפִי מֵיא כָמָה דָאָת אמר וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתִּיבָה וְתָרָם מְעַל הָאָרֶץ.

אַרְבָּעִים יוֹם לְקֹנוֹ. דְכַתִּיב וְיָהִי הַמִּפְבּוֹל אַרְבָּעִים יוֹם

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶש

להשלים צדיק ונ"א אַרְיךָ שְׁתִים עַשְׂרָה דְרָנוֹת וּשְׁאָר הַדְרָנוֹת שְׁחוֹי רָאוּים לְצַאת מִהְתָּבֵה.

רַבִי יְהוֹדָה אמר, שְׁשָׁה חֲדָשִים הַם בְמִים וִשְׁשָׁה חֲדָשִים בְאָשָׁן, וְהַרְיָה בָאָן הַי מִם, וְלֹמַה שְׁנַיִם עַשְׂרָה חֲדָשִים? אָמֵר לוֹ רַבִי יוֹסֵי, בְשַׁנִי דִינָי הַגִּיהָנָם גְדוֹנוּ – בְמִים וְאַשָּׁן. בְמִים – שְׁהַמִּים שְׁיַרְדוּ עַלְיָהָם מְלֻמָּעָלה הַיּוּ צוֹנְנִים בְשָׁלָג. וּבְאַש – שְׁהַמִּים שְׁיַצְאָו מְלֻמָּפָה הַיּוּ רְוַתְּחִים בְאָש. וְעַל זֶה בְדִין הַגִּיהָנָם גְדוֹנוּ – בְאָש

על הארץ ונגו. זכל שאר ימְנָא אֶתְמַחִוּן מֵעַלְמָא. הַדָּא הוּא דְבָתִיב וַיִּמְחֹז מִן הָאָרֶץ. וַיְיִלְזֹן לְאָנוֹן חַיְבִיא דַהָא לֹא יִקּוּמוּן לְאֲחִיא בְּעַלְמָא לְמִיקָם בְּדִינָא הַדָּא הוּא דְבָתִיב וַיִּמְחֹז כִּמָה דָאַת אָמָר, (תהלים ט) שְׁמָם מִחִית לְעוֹלָם וְעַד. דָאֲפִילוּ לְמִיקָם בְּדִינָא לֹא יִקּוּמוּן:

וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתָּבָה וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ. רַבִּי אָבָא פָתָח (תהלים ט) רֹמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ כְבוֹדָה. וַיְיִלְזֹן לְחַיְבִיא דָאָנוֹן חַטָּאת וַמְּרַגְּיוֹן לְמַאֲרִיחָוּן בְכָל יוֹמָא. וּבְחוֹבְבִּיהוּ דְחַיָּין לְהַלְשָׁבִינְתָּא מַאֲרֻעָא. וְגַרְמַיִן דְתַסְתַּלְקָה מֵעַלְמָא. וַשְּׁבִינְתָּא אַקְרֵי אֱלֹהִים. וְעַלְהָ בְתִיב רֹמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים.

תָא חַזִי, מָה בְתִיב וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתָּבָה דְדַחְיַין לְהַלְבָר. וַתָּרֶם מֵעַל הָאָרֶץ, דָלָא שְׁרֵיָא בְּעַלְמָא

לשון הקודש

הַיְמָן נִמְחֹז מִהָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁבָתוֹב וַיִּמְחֹז אֱלֹהִים עַל כָל הָאָרֶץ כְבוֹדָה. אוֹי לְהַמְּפַתְּחָה שְׁרַעַיִם שְׁחוֹטָאִים וַמְּרַגְּיוֹנִים אֶת רַבְנִים פָּנֵן הָאָרֶץ. אוֹי לְהַמְּפַתְּחָה לְאַוְתָם רַשְׁעִים, שְׁחָרֵר לֹא יִקְמוּ לְחַיּוֹת בְעוֹלָם עַמְּדָה בְּדִין. זֶהוּ שְׁבָתוֹב וַיִּמְחֹחֵר, כְמוֹ שְׁגָאָמָר (תהלים ט) שְׁמָם מִחִית לְעוֹלָם וְעַד. שְׁאֲפָלוּ לְעַמְּדָה בְּדִין לֹא יִקּוּמוּ.

בָא רָאָה מָה בְתִיב, וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתָּבָה, שְׁדוֹחֵי אוֹתָה הַחוֹצָה. וַתָּרֶם מֵעַל הַשָּׁמַיִם

וְאִסְתַּלְקַת מֵנֶה. וּבְדַ אִסְתַּלְקַת מֵעַלְמָא, הֲא לִית מֵאָן
הִישְׁגָה בְּעַלְמָא וְדַיְנָא שְׁלֹטָא (בריני) בְּדַיְן עַלְזָי. וּבְדַ
יְתְמַחּוֹן חַיְבִי עַלְמָא וְיִסְתַּלְקוֹן מֵגִיה (יעלמא), שְׁכִינַתָּא
אֲהֻדָּרָת מַדּוֹרָה בְּעַלְמָא.

אמֶר לֵיה רַבִּי יִיסָּא, אֵי הַכִּי הָא אָרְעָא דִיְשָׂרָאֵל
דְאַתְמַחּוֹן חַיְבִיא דְהַוו בְּהַהוּא זְמָנָא אַמְּמָא
לֹא אֲהֻדָּרָת שְׁכִינַתָּא לְאַתְרָה בְּדַבְּקַדְמִיתָא. אָמֶר לֵיה
בְּגִין דָלָא אֲשַׁתָּאָרוּ בָה שָׁאָר זְבָאי עַלְמָא. אֶלָּא (אבל)
בְּכָל אַתְרָה דְאַזְלוּ נְחַתָּת וְשִׁוִּיאָת (דף סט ע"א) מַדּוֹרָה
עַמְחֹזָן. וּמָה בָּאָרְעָא נִכְרָא אַחֲרָא לֹא אֲתִפְרַשָּׁא
מֵעַיְהוּ, כֹּל שְׁבַן אֵי אֲשַׁתָּאָרוּ בָּאָרְעָא קְדִישָׁא.

וְהָא אֲתָמֶר. בְּכָל חֹבֵין דְחַיְבִי עַלְמָא דְהַיּוֹן לְה
לְשְׁכִינַתָּא. חַד מַגִּידָיו מֵאָן דְמַחְבֵּל אַרְחִיה עַל
אָרְעָא בְּדַאֲמָרָן. וּבְגִין כֵּד לֹא חַמֵּי אֲנֵפִי שְׁכִינַתָּא

לשון הקודש

כְּבַתְחַלָּה? אָמֶר לוֹ, מִשּׁוּם שְׁלָא נִשְׁאָרוּ
בָּה שָׁאָר צְדִיקִי הָעוֹלָם, אֶלָּא וְאֶבְלָן בְּכָל
שִׁישְׁגָה בְּעוֹלָם, וְאוֹהֵן שׂוֹלֵט וְהַרְיוֹן
עַלְיוֹן. וּבְשִׁינְטוּחוּ רְשָׁעֵי הָעוֹלָם וְיִסְתַּלְקוּ
מִפְנָנוֹ וּמִפְנָלָסָנוֹ, הַשְׁכִינָה מִתּוֹרָה אֶת
נִפְרָדָה מֵהֶם – כֹּל שְׁבַן אָם נִשְׁאָרוּ בָּאָרָז
הַקְּדוֹשָׁה.

וְהָרִי אָמְרָנוּ. בְּכָל הַחֲטָאים שֶׁל רְשָׁעֵי
הָעוֹלָם, דֹזְהִים אֶת הַשְׁכִינָה. אֶחָד מֵהֶם
מֵין, אוֹ לְמַה לֹא חֹורֶה הַשְׁכִינָה לְמִקּוֹמָה

שְׁלָא שׂוֹרָה בְּעוֹלָם וְהִסְתַּלְקָה מִפְנָנוֹ.
וּבְשָׁהֵיא מִסְתַּלְקַת מִהָּעוֹלָם, הַרִּי אֵין מַי
שִׁישְׁגָה בְּעוֹלָם, וְאוֹהֵן שׂוֹלֵט וְהַרְיוֹן
עַלְיוֹן. וּבְשִׁינְטוּחוּ רְשָׁעֵי הָעוֹלָם וְיִסְתַּלְקוּ
מִפְנָנוֹ וּמִפְנָלָסָנוֹ, הַשְׁכִינָה מִתּוֹרָה אֶת
מַדּוֹרָה לְעוֹלָם.

אָמֶר לוֹ רַבִּי יִסָּא, אֵם בָּה, הַרִּי אָרָז
יִשְׂרָאֵל שָׁגְמָהוּ הַרְשָׁעִים שְׁחוֹן בְּאַוְתָו
וּמָן, אוֹ לְמַה לֹא חֹורֶה הַשְׁכִינָה לְמִקּוֹמָה